EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.3.2023
COM(2023) 130 final

Rekommendation till

RÅDETS BESLUT

om bemyndigande att inleda förhandlingar om ett avtal mellan Europeiska unionen och Mångnationella staten Bolivia om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism

MOTIVERING

1. SYFTE

EU bör inleda förhandlingar med Mångnationella staten Bolivia i syfte att underteckna och ingå ett avtal om utbyte av personuppgifter mellan Europol och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

2. BAKGRUND TILL REKOMMENDATIONEN

I vår globaliserade värld blir den grova brottsligheten och terrorismen alltmer internationell och mångskiftande. Brottsbekämpande myndigheter bör ges fullständiga möjligheter att samarbeta med externa partner för att säkerställa medborgarnas säkerhet. I enlighet med strategin för EU:s säkerhetsunion[1] kan Europol spela en viktig roll genom att utöka sitt samarbete med tredjeländer för att bekämpa brott och terrorism i samverkan med EU:s andra externa politikområden och verktyg. EU:s strategi från april 2021 för att bekämpa organiserad brottslighet framhöll att det fanns ett brådskande behov av att vidareutveckla Europols underrättelseverksamhet inriktad på grov och organiserad brottslighet och att utvidga informationsutbytet och utredningsåtgärderna till (fler) länder och regioner utanför EU som är knutpunkter för organiserad högriskbrottslighet som påverkar EU-medlemsstaterna.[2]

För Europol är samarbetet med tredjeland och internationella organisationer avgörande för att stödja medlemsstaternas insatser mot grov brottslighet och terrorism. Behovet av ökat samarbete med tredjeland blir ännu tydligare mot bakgrund av den hotbildsbedömning avseende grov och organiserad brottslighet som Europol utarbetade 2021. En central slutsats i hotbildsbedömningen är exempelvis att latinamerikanska kriminella nätverk kommer att fortsätta samarbeta med organiserade kriminella grupper i Europeiska unionen om olaglig narkotikahandel.

I den mån det är nödvändigt för att fullgöra arbetsuppgifterna får Europol upprätta och upprätthålla samarbetsförbindelser med internationella partner, genom arbetsarrangemang och administrativa arrangemang, som dock inte i sig ger någon rättslig grund för utbyte av personuppgifter. Till skillnad från internationella avtal är det Europol som ingår sådana arrangemang, som inte är bindande för EU eller dess medlemsstater.[3]

Europaparlamentets och rådets förordning 2016/794[4] av den 11 maj 2016 ändrade den rättsliga ramen för utbyte av personuppgifter mellan Europol och tredjeland. Sedan förordningen trädde i kraft den 1 maj 2017 har befogenheten att ingå internationella avtal mellan Europol och tredjeland övergått till unionen i enlighet med artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*).[5] På förslag från kommissionen har rådet redan antagit nio förhandlingsbemyndiganden avseende tredjeland[6] och ett bemyndigande att

---

1 COM(2020) 605 final (24.7.2020), s. 21.

2 COM(2021) 170 final (14.4.2021), s. 9.

3 Jfr artikel 23.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53) (*förordning (EU) 2016/794*).

4 Jfr artikel 25 i förordning (EU) 2016/794.

5 Jfr artikel 25.1 b) i förordning (EU) 2016/794 som tillåter överföring av personuppgifter med grundval i internationella överenskommelser mellan EU och tredjeland eller internationella organisationer.

6 Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Marocko, Tunisien, Turkiet och Nya Zeeland.

förhandla om ett övergripande avtal med Interpol som även omfattar utbyte av personuppgifter med Europol[7]. Det första avtalet undertecknades nyligen med Nya Zeeland.[8]

Den här rekommendationen avser specifikt förhandlingarna med Bolivia, men bör ses som ett led i en bredare ansträngning att öka det brottsbekämpande samarbetet mellan EU och latinamerikanska länder av intresse. På denna punkt rekommenderar Europeiska kommissionen samtidigt att förhandlingar inleds om liknande internationella avtal med Brasilien, Ecuador, Mexiko och Peru, med det yttersta syftet att skärpa kampen mot terrorism och grov brottslighet.

3. SYFTE MED REKOMMENDATIONEN

Latinamerikanska organiserade kriminella grupper utgör ett allvarligt hot mot EU:s inre säkerhet eftersom deras verksamhet allt oftare har kopplingar till en rad olika brott inom unionen, i synnerhet rörande olaglig handel med narkotika. Europeiska unionens hotbildsbedömning från 2021 avseende grov och organiserad brottslighet framhåller att hittills oöverträffade mängder olaglig narkotika smugglats till EU från Latinamerika och genererat flera miljarder euro i vinst, som sedan används för att finansiera olika kriminella organisationer (internationellt och inom EU) vilket i sin tur undergräver rättsstatsprincipen i EU.[9]

Färska rapporter bekräftar att tillgången på kokain i Europa aldrig varit så stor och att det är billigare och lättare att få tag på än tidigare.[10] Enligt uppgifter från FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå är Mångnationella staten Bolivia det tredje största kokaodlande landet i världen, och står för 12,5 % av odlingen i världen.[11] De största beslagen i EU transporteras till sjöss, vanligen i sjöcontainrar[12], och kommer till EU direkt från produktionsländerna, däribland Mångnationella staten Bolivia, samt från avsändningsgrannländer i Latinamerika[13]. Brottssyndikat inom den organiserade brottsligheten på den kontinenten är väletablerade och bedriver även annan brottslig verksamhet som omfattas av Europols uppdrag, exempelvis it-brott, penningtvätt och miljöbrott.

I programdokumentet 2022–2024 flaggade Europol bland annat för att den ökade efterfrågan på narkotika och de ökande smuggelvägarna till EU kräver ökat samarbete med länderna i Latinamerika.[14] Därför togs Mångnationella staten Bolivia i december 2022 upp på Europols förteckning över prioriterade partner med vilka byrån önskar ingå arbetsarrangemang.

Bolivia deltar i en samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika via Celac (Comunidad de estados latinoamericanos y caribeños). Mångnationella staten Bolivia är även medlem i organisationen för polisiärt samarbete Ameripol (Comunidad de Polícias de

---

7 Rådets beslut (EU) 2021/1312 av den 19 juli 2021, s. 2–5.

8 Rådets beslut (EU) 2022/1090 av den 27 juni 2022.

9 European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment: A corrupt Influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime.

10 EU Drug Market: Cocaine, tillgänglig på webbsidan EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.

11 EU Drug Market: Cocaine, s. 10, tillgänglig på webbsidan EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.

12 Europol and the global cocaine trade, tillgänglig på webbsidanhttps://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

13 Europol and the global cocaine trade, tillgänglig på webbsidanhttps://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

14 Europols programdokument 2022-2024, s. 150.

América) och den latinamerikanska kommittén för inre säkerhet (Comité Latinoamericano de Seguridad Interior - CLASI)[15] som inrättades 2022 och drivs av EU:s och Latinamerikas stödprogram mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (El Paccto)[16]. EU har dessutom sedan 2008 finansierat program i landet för över 108 miljoner euro till stöd för kampen mot organiserad brottlighet, olaglig handel med narkotika och för att stärka den bolivianska polisens kapacitet i de nationella insatserna mot den organiserade brottsligheten. Landet har därmed åtagit sig att bidra till att spränga organiserade kriminella grupper som sysslar med narkotikatillverkning och olaglig handel med narkotika. Bolivia har identifierats som en internationell nyckelspelare för att minska den internationella tillgången på kokain även av Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk.[17]

Ett ökat operativt samarbete och utbyte av relevant information mellan Europol och Mångnationella staten Bolivia skulle vara ett viktigt bidrag till ansträngningarna att motverka grov brottslighet på många områden av gemensamt intresse, exempelvis olaglig handel med narkotika och miljöbrott. Men eftersom en giltig rättslig grund saknas i unionsrätten kan behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism inte ta emot personuppgifter från Europol. Detta utgör alltså ett hinder för att vidareutveckla samarbetet mellan parterna.

Av dessa skäl och med hänsyn till EU:s politiska mål i enlighet med strategin för EU:s säkerhetsunion[18], EU:s narkotikastrategi 2021–2025[19] och EU:s narkotikahandlingsplan 2021–2025[20] anser kommissionen att det är nödvändigt att lägga till Bolivia som ett prioriterat land för att inleda förhandlingar om ett avtal som möjliggör utbyte av personuppgifter mellan Europol och behöriga myndigheter i Bolivia inom en nära framtid.

4. RÄTTSLIGA ASPEKTER

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) utgör den rättsliga ramen för Europol och innehåller bestämmelser om byråns mål, uppgifter och befogenheter, om skyddsåtgärder för uppgifter och om byråns samarbete med externa partner.

Denna rekommendation är förenlig med bestämmelserna i Europolförordningen.

Syftet med denna rekommendation är att utverka rådets bemyndigande för kommissionen att förhandla om ett internationellt avtal på EU:s vägnar. Den rättsliga grunden för rådets bemyndigande att inleda förhandlingar är artikel 218.3 och 218.4 i EUF-fördraget.

I enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget kommer kommissionen att bemyndigas att för unionens räkning förhandla med Mångnationella staten Bolivia om ett avtal om utbyte av personuppgifter mellan Europol och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

---

15 Den latinamerikanska kommittén för inre säkerhet (Comité Latinoamericano de Seguridad Interior - CLASI) är en struktur för politisk och teknisk dialog mellan ledande säkerhetspolitiska aktörer i Latinamerika, med en begränsad och operativ inriktning.

16 För mer information, se ”CLASI and its political, strategic and operational implications”, av den 2 mars 2022, tillgänglig på webbsidan The CLASI and its political, strategic and operational implications - EL PAcCTO.

17 EU Drug Market: Cocaine, tillgänglig på webbsidan EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.

18 COM(2020) 605 final, 24 juli 2020.

19 Rådets dok. (EU) nr 14178/20 av den 18 december 2020.

20 EUT C 272, 8.7.2021, s. 2.

Unionen har redan utövat sina befogenheter på området och har upprättat bestämmelser om detta genom att anta en ram med bestämmelser som reglerar Europols verksamhet, även med avseende på behandling av personuppgifter.

Rekommendation till

RÅDETS BESLUT

om bemyndigande att inleda förhandlingar om ett avtal mellan Europeiska unionen och Mångnationella staten Bolivia om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 218.3 och 218.4,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 antogs den 11 maj 2016 och började tillämpas den 1 maj 2017[21]. Den ändrades genom förordning 2022/991 av den 27 juni 2022[22].

(2) Bestämmelserna i förordning (EU) 2016/794, särskilt de som gäller överföring av personuppgifter från Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) till tredjeland och internationella organisationer, föreskriver att Europol får föra över personuppgifter till en myndighet i tredjeland på grundval av en internationell överenskommelse mellan unionen och det aktuella landet i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget, vilken måste erbjuda tillräckliga skyddsåtgärder för den personliga integriteten och enskildas grundläggande fri- och rättigheter.

(3) Förhandlingar bör inledas i syfte att ingå ett avtal mellan Europeiska unionen och Mångnationella staten Bolivia om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism (*avtalet*).

(4) Såsom också erinras i skäl 35 i förordning (EU) 2016/794 bör kommissionen kunna höra Europeiska datatillsynsmannen även under förhandlingarna om avtalet och, under alla omständigheter, innan avtalet ingås.

---

[21] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

[22] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/991 av den 8 juni 2022 om ändring av förordning (EU) 2016/794 vad gäller Europols samarbete med privata parter, Europols behandling av personuppgifter till stöd för brottsutredningar och Europols roll inom forskning och innovation (EUT L 169, 27.6.2022, s. 1).

(5) Avtalet bör vara förenligt med de grundläggande rättigheterna och följa de principer som stadfästs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till privatliv och familjeliv enligt artikel 7 i stadgan, rätten till skydd av personuppgifter enligt artikel 8 i stadgan och rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol enligt artikel 47 i stadgan. Avtalet bör tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.

(6) Avtalet bör inte påverka eller hindra överföring av personuppgifter eller andra former av samarbete mellan myndigheter som ansvarar för att skydda den nationella säkerheten.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Kommissionen bemyndigas härmed att för unionens räkning förhandla om ett avtal mellan Europeiska unionen och Mångnationella staten Bolivia om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Bolivia med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

Förhandlingsdirektiven fastställs i bilagan.

Artikel 2

Förhandlingarna ska föras i samråd med [rådet för in namnet på den särskilda kommittén].

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande